

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Галя Михайлова Кожухарова
Тракийски университет, Стара Загора

на дисертационен труд за придобиване на образователна и
научна степен „доктор“ в област на висше образование: 1.
Педагогически науки, Професионално направление: 1.2. Педагогика
(Специална педагогика)

на тема: **„ПЕДАГОГИЧЕСКИ СТРАТЕГИИ ЗА УЧЕНИЦИ С ХИ-
ПЕРАКТИВНОСТ И ДЕФИЦИТ НА ВНИМАНИЕТО“**

Автор на дисертационния труд: Йоанна Димитриус Николи, редовен докторант във Факултет по науки за образованието и изкуствата на СУ „Свети Климент Охридски“, гр. София

Научен ръководител: проф. д-р Емилия Хинкова Евгениева

1. Данни за дисертантката

Йоанна Николи е завършила гръцка филология - специализация по класически изследвания - бакалавърска степен в Университет Демокрит в Тракия, Факултет по класически и хуманитарни изследвания и магистърска степен по специално образование Софийски университет, Св. Климент Охридски, Факултет по науки за образованието и изкуствата през 2016. От 2017 г. е докторант по специална педагогика в Софийски университет “Св. Климент Охридски“, Факултет по науки за образованието и изкуствата. Професионалният ѝ опит е свързан с обучение на деца със СОП в 4ти общообразователен лицей на Ретимно [01/09/2020 – към момента], Общообразователен лицей на Дарацос, Ханя и др. в Гърция. Спецификата на работата ѝ е свързана с ученици с аутизъм, ADHD и поведенчески разстройства, дислексия и емоционални разстройства

2. Общо представяне на процедурата и дисертацията

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № РЗ8-382/21.07.2021г. на Ректора на СУ „Свети Климент Охридски” и решение на научното жури, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилата за развитие на академичния състав на СУ “Свети Климент Охридски“, гр. София.

Дисертационният труд е представен на английски език. Структуриран е в увод, пет глави, заключения, препоръки, приноси, списък на използваната литература и приложения. Съдържанието е много добре балансирано. Дисертационният труд съдържа 205 страници основен текст. Библиографията съдържа 195 заглавия на латиница.

3. Актуалност на тематиката

Представеното дисертационно изследване е свързано с хората с хиперактивно разстройство с дефицит на внимание (ADHD). Това разстройство може да се появи и при деца и възрастни. Често се проявява още в ранна детска възраст, усложнява се в училищната възраст. Това налага специално внимание и от страна на изследователите и от страна на учителите за диагностициране и справяне с този проблем. Това прави изследването значимо и важно, а актуалността му несъмнена.

4. Познаване на проблема

Целта на дисертационното изследване е да се изследват знанията на учителите в началното образование, относно хиперкинетичното разстройство с нарушение на вниманието в началното училище.

Проучен е голям брой литературни източници – 195, което е един от показателите за много добро познаване на проблема. Цялостното изложение на теоретичните концепции е задълбочено, аналитично и многоаспектно. Коректно са използвани и цитирани проучените автори.

5. Методика и резултати от изследването

В трета глава коректно са формулирани основните концептуални акценти - цели и задачи, изследователски хипотези, подбрани са адекватни изследователски методи и средства.

Резултатите от изследването са представени в четвърта и пета глава. Те са представени съответно в качествен и в количествен аспект.

В качественото изследване, чрез интервюта се цели да се уловят интерпретативните схеми на учителите, относно педагогическите стратегии, които използват при деца с ADHD. Количественото изследване е направено по критерия за обективно представяне на отговорите на респондентите.

Инструментариумът на изследването е подходящо подбран. Резултатите са обобщени в таблици и онагледени със съответни на тях графики и хистограми.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Стильт на изложението в дисертацията е научен и точен. Използвани са съвременни психолого-педагогически теоретични и практически методи.

Научно теоретични приноси:

Обобщени са различни педагогически подходи и стратегии за работа с ученици с хиперактивност и дефицит на вниманието. Диференцирани са ролите на специалистите/терапевтите и взаимоотношенията им с учителите и класните ръководители на ученици с ХАДВ.

Приноси с научно - приложен характер:

Докторантката акцентира на фигурата, нагласите и очакванията на учителя при работата му с децата. Това е отправна точка за бъдещи изследвания, особено в областта на мултидисциплинарното сътрудничество при ученици с хиперактивност и дефицит на вниманието.

7. Преценка на публикациите на докторантката

Представени са три публикации по темата на дисертационното изследване. Не е отбелязано наличие на съавтори. Публикациите отразяват резултатите от теоретичните и приложни аспекти на дисертацията и отговарят на изискванията.

8. Автореферат

Авторефератът е с обем 75 страници и е разработен според изискванията на Правилата за развитие на академичния състав на СУ „Свети Климент Охридски”, гр. София. Разработен е на български език и представя много подробно основните елементи на дисертационния труд.

Авторефератът отразява точно основните резултати, постигнати в дисертационното изследване.

9. Перспективи за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Дисертационното изследване има диагностично-приложен характер, което го прави значим, но труден за изследване. Това поражда и възможности за множество бъдещи изследвания – разработване на модели за въздействие при работа с деца с хиперактивност и дефицит на внимание.

Несъмнена е нуждата от продължаващо обучение и допълнителна квалификация на учителите, за което е необходимо разработването, апробирането и приложението на методически материали.

10. Препоръки и въпроси

Считам, че изследването би спечелило при по-детайлно представяне на научно-приложните приноси. Можете ли да опитате да ги представите по-систематизирано?

Считате ли, че имат място информационните и комуникационни технологии в средствата за работа с деца с хиперактивност и дефицит на внимание? Ако да – какви от тях познавате?

11. Заключение

Дисертационният труд съдържа безспорни научно-теоретични и приложни резултати, които представляват принос в дидактиката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на съответния Правилник на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

Дисертационният труд показва, че докторантката Йоанна Димитриус Николи притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Методика на обучението по математика, като показва много добри изследователски качества и умения за организиране и провеждане на иновативно научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено в рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, поради което **предлагам** на почитаемото научно жури да гласува положително за присъждане на образователната и научна степен “доктор” на Йоанна Димитриус Николи в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

29.09.2021г.
гр. София

Рецензент:
проф. д-р Галя Кожухарова